

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR
Poslanska skupina Levica

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 96 49, f: 01 478 98 45, e: ps-levica@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Državni zbor Republike Slovenije
Skupina poslank in poslancev
(prvopodpisani Luka Mesec)

Ljubljana, 7. november datum 2018

Na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16), 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 20/06 – ZNOJF-1, 109/08, 39/11 in 48/12) in 114. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13 in 38/17) podpisani poslanki in poslanci vlagamo

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O MINIMALNI PLAČI

ki vam ga pošiljamo v obravnavo in sprejem po rednem postopku na podlagi 114. in 115. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije.

Na sejah Državnega zbora in na sejah matičnega delovnega telesa bo v imenu predlagateljev sodeloval poslanec Luka Mesec.

Prilogi:

- Predlog Zakona o spremembah zakona o minimalni plači
- Podpisi poslank in poslancev

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	07 -11- 2018	
Šifra:	430-03/18-6/1	
Povezava:		
EPA:	228-VIII	EU:
Sign. zn.:		
Kratika:		

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O MINIMALNI PLAČI

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Minimalna plača bi morala opravljati dve funkciji: socialno in ekonomsko (razvojno). V socialnem pogledu bi morala biti jamstvo, da noben delavec ne bo plačan manj, kot je potrebno za dostojno življenje. V ekonomskem (razvojnem) pogledu bi morala spodbujati višjo produktivnost podjetij.

V Sloveniji minimalna plača socialno funkcijo po zadnjem dvigu komaj opravlja zadovoljivo, prej pa je dopuščala, da delavci, ki jo prejemajo, živijo v relativni revščini. Neto minimalna plača je bila, razen kratkega obdobja, vseskozi nižja od praga tveganja revščine, ki pa se vsakič izračuna za preteklo leto. Trenutna minimalna plača, določena za leto 2018 (842,79 EUR, kar znaša 638,42 EUR neto), je le za malenkost nad pragom tveganja revščine v letu 2017 (636 EUR), glede na gibanja makroekonomskih agregatov pa lahko sklepamo, da bo izračun praga za leto 2018 višji od trenutnega zneska minimalne plače.

Tudi z vidika zagotavljanja življenjskega minimuma oziroma življenja nad pragom absolutne revščine minimalna plača svoje socialne funkcije ne opravlja v zadovoljivi meri. Raziskava *Minimalni življenjski stroški*, ki jo je leta 2009 in 2017 za Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve opravil Inštitut za ekonomska raziskovanja (IER), kaže, da so minimalni življenjski stroški za samsko osebo, upoštevajoč izdatke 40 % nekmečkih gospodinjstev z dna dohodkovne porazdelitve leta 2009 znašali 606,32 EUR. Upoštevajoč izdatke 20 % nekmečkih gospodinjstev z dna dohodkovne porazdelitve pa 562,07 EUR. Minimalna plača, določena leta 2010 je v neto znesku dosegla zgolj nižji, alternativni znesek minimalnih življenjskih stroškov, ki bi moral predstavljati višino osnovnega zneska minimalnega dohodka, ne pa višino minimalne plače. Najnovejša raziskava IER, opravljena leta 2017 pa ugotavlja, da ocenjeni minimalni življenjski stroški v letu 2016 (na podlagi izdatkov 20 % nekmečkih gospodinjstev z dna dohodkovne porazdelitve) znašajo 613,41 EUR na mesec. Trenutna minimalna plača v neto znesku samo za 25 evrov presega višino minimalnih življenjskih stroškov, ocenjenih na podlagi podatkov iz leta 2015 in 2016 ter izračunanih z bolj konzervativno metodo ugotavljanja praga absolutne revščine po t.i. alternativni varianti 2.

(Pre)nizka minimalna plača ne prizadene le zaposlenih, ampak tudi brezposelne in nezaposljive prebivalce. Nizka minimalna plača je namreč večni izgovor za nizke socialne prejemke, ki ne krijejo niti osnovnih življenjskih stroškov.¹ Poleg tega nizka plača pomeni tudi nizko pokojnino: z upokojitvijo revni zaposleni postanejo še bolj revni upokojenci.

Minimalna plača v Sloveniji ne opravlja niti ekonomske (razvojne) funkcije. Dober pokazatelj tega je dejstvo, da se socialni prispevki tudi pri minimalnih plačah obračunavajo od osnove, ki je višja od minimalne plače.² Minimalna osnova za plačilo prispevkov trenutno znaša 54 % povprečne mesečne bruto plače za leto 2017 (1626,95 EUR), kar znese 878.55 EUR. To pomeni, da je razlika med bruto minimalno plačo (842,79 EUR) in osnovo za prispevke (878.55 EUR) kar 35,81 EUR. Zakonodaja torej dopušča, da je minimalna plača določena na način, ki sam na sebi ne zagotavlja normalnega financiranja, delovanja in razvoja socialne države, ter hkrati dopušča, da so minimalne plače v deležu prispevkov bolj obremenjene kot tiste plače, ki so enake in višje od osnove za obračun prispevkov. Zato vse več podjetij ne dosega družbeno potrebne ravni produktivnosti, kar predstavlja oviro za prihodnji razvoj.

V javnem sektorju je v mesecu juniju 2018 razliko do minimalne plače prejelo 7578 zaposlenih. Po podatkih Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je minimalno plačo v privatnem sektorju v letu 2018 prejema 34.701 zaposlenih. Predlagan dvig minimalne plače s 1. januarjem 2019 pa naj bi zvišal plačo 69.984 zaposlenim.³ Navedene pomanjkljivosti so v veliki meri posledica neustrezne ureditve v veljavnem Zakonu o minimalni plači (Uradni list RS, št. 13/10 in 92/15).

¹ Zakon o socialnovarstvenih prejemkih (ZSVarPre) določa, da prejemnik socialne pomoči ne sme biti v ugodnejšem položaju kot oseba, ki dela. Ker je minimalna plača prenizka, prejemniki socialnih pomoči živijo v skrajnem pomanjkanju. Dr. Nada Stropnik, ki je leta 2009 pripravila raziskavo minimalnih življenjskih stroškov, je v zvezi s tem zatrdila, da je »nesorazmerje med novim zneskom minimalnega dohodka in neto minimalno plačo posledica prenizke ravni slednje« in pozvala socialne partnerje, naj nestimulativno razmerje korigirajo z dvigom (minimalnih) plač, ne pa z zadrževanjem socialnih prejemkov na ravni, ki ne pokriva niti fizičnega minimuma. Gl.: *Minimalni življenjski stroški*, IER Ljubljana, junij 2009, str. 20.

² V skladu s 410. Členom ZPIZ-2 je bila v letu 2017 osnova za plačilo prispevkov 52 % zadnje znane povprečne letne (bruto) plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, v letu 2018 pa se je dvignila na 54 % povprečne letne plače, v naslednjih letih pa se bo povečevala za 2 % vse do leta 2021, ko bo znašala 60 %.

³ Konec leta 2016 (ko je AJPES prenehal zbirati zadevne podatke) je minimalno plačo prejelo tudi 26.017 delavcev, zaposlenih pri pravnih osebah zasebnega sektorja. Precejšnje število prejemnikov minimalne plače je zaposlenih tudi pri fizičnih osebah, o čemer pa sploh ni uradnih podatkov. V zvezi s tem je Državni svet Republike Slovenije dne 8. 10. 2018 sprejel sklep št. 054-01-1/2018/2, s katerim na Statistični urad republike Slovenije naslavlja dve pobudi povezani s spremljanjem podatkov o plačah.

Minimalna plača, določena v 4. členu veljavnega zakona (734,15 EUR bruto ali 562,07 EUR neto), je bila že ob uveljavitvi leta 2010 bistveno nižja od praga tveganja revščine, ki je takrat znašal 587 EUR. Tega problema redne uskladitve na podlagi 5. člena veljavnega zakona ne odpravljajo. Znesek minimalne plače določen 1.1. 2018, ki v neto znesku pomeni 638,42 EUR komaj presega junija 2017 ugotovljeni⁴ prag tveganja revščine (za 2,42 evra) in aprila 2017 ugotovljeni znesek minimalnih življenjskih stroškov (za 25 evrov). Za dostojno življenje mora biti plačilo za delo v obsegu polnega delovnega časa občutno višje od zneska minimalnih življenjskih stroškov. Slednji znesek, ki predstavlja eksistenčni minimum, mora država zagotavljati prav vsem, tudi tistim, ki za delo niso (več) zmožni. Delavec pa mora za delo v polnem delovnem času prejeti plačilo, ki ne dosega zgolj mejne vrednosti eksistenčnega minimuma, temveč ima širšo družbeno funkcijo. To pomeni, da lahko delavec s to plačo živi normalno, dostojno življenje v skupnosti. Torej da lahko dejansko živi in ne zgolj preživi.

Iz definicije minimalne plače še vedno niso izločeni vsi dodatki. Zato delavci, katerih osnovna plača je bistveno nižja od minimalne, prejmejo enako plačilo, če delajo v normalnih ali pa če delajo v neugodnih pogojih dela. Prav tako ne dobijo višjega plačila zaradi daljše delovne dobe ali če so jim izplačani dodatki za delovno uspešnost. Povsem neutemeljeno so v neenakem (slabšem) položaju kot delavci, katerih izhodiščna osnovna plača je enaka minimalni plači oziroma višja od nje.

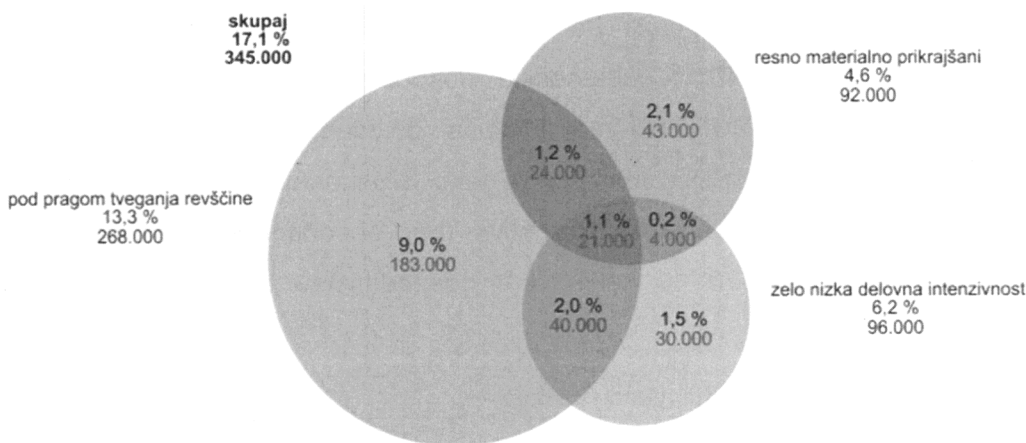
Prenizka minimalna plača

Da minimalna plača ne zagotavlja poštenega plačila za pošteno delo, kaže primerjava s pragom tveganja revščine in minimalnimi življenjskimi stroški. Minimalna plača je bila že ob sprejemu veljavnega zakona, ko je znašala 734,15 EUR bruto oziroma 562,07 EUR neto, bistveno nižja od praga tveganja revščine, ki je leta 2010 znašal 587 EUR. Z rednimi uskladitvami se je ta razkorak v naslednjih letih sicer zmanjšal, minimalna plača pa je prag tveganja revščine »preskočila« šele v letu 2018. SURS statistični prag ugotavlja za nazaj; za leto 2017 je znašal 636 EUR. Leta 2016 je znašal 616 EUR, medtem ko je neto minimalna plača znašala 604,32 EUR, lani pa 613,63 EUR, kar pomeni, da minimalna plača ne odpravlja relativne revščine⁵ oziroma delavcem, ki jo prejmejo, ne zagotavlja niti približno primerljive življenjske ravni z drugimi delavci.⁶

⁴ Po podatkih iz raziskovanja Življenjski pogoji (SILC) za leto 2017

⁵ Delavec, ki prejema minimalno plačo, živi z manj kot 60 % mediane razpoložljivega dohodka, torej dohodka, ki je na sredini med najvišjimi in najnižjimi dohodki. Relativni položaj delavcev z minimalnimi plačami je še slabši, ker statistika ne upošteva ugodnosti, ki jih imajo gospodinjstva z visokimi dohodki zaradi velikega premoženja. Premoženjska neenakost je namreč veliko večja od dohodkovne. Raziskava je pokazala, da ima 10 % najbogatejših gospodinjstev 47,3 % vsega

Osebe, izpostavljene tveganju socialne izključenosti, Slovenija, 2017

Vir: SURS

© SURS

Posledica nizkih plač, predvsem nizke minimalne plače in nizkih socialnih transferjev je, da je moralo v letu 2017 kar 268 tisoč oseb preživeti z dohodki, nižjimi od praga tveganja revščine. Od tega kar 56 tisoč delovno aktivnih in 49 tisoč mladoletnih otrok. Po podatkih Statističnega urada RS kar 6,6 % vseh delovno aktivnih oseb živi z dohodki nižjimi od praga tveganja revščine. Zgovoren je tudi podatek o deležu oseb, ki živijo pod pragom tveganja revščine, v gospodinjstvih v katerih so vsi odrasli člani delovno aktivni. V letu 2017 je 4,8 % takšnih oseb živelo pod pragom tveganja revščine. Leta 2016 je bilo takšnih oseb 3,5 %. Do zvišanja deleža oseb, ki živijo pod pragom tveganja revščine je prišlo tudi v skupini vseh zaposlenih nad 18. letom starosti, in sicer s 4 % leta 2016 na 4,2 % v letu 2017.⁷

Navedeno je posledica odločitve ob sprejemanju veljavnega zakona leta 2010, da se neto znesek minimalne plače postavi na 562,07 EUR, kar je bil leta 2009 dejansko eden izmed izračunov praga tveganja absolutne revščine. To je zapisano v obrazložitvi zakona: »Zakon zato določa vrednost minimalne plače za delo, opravljeno od prvega dne naslednjega meseca po uveljavitvi zakona dalje v višini 734,15 EUR, kar v neto

premoženja, najrevnejših 20 % pa le 0,5 %! Prim. Ana Murn: »Značilnosti ekonomskih neenakosti v Sloveniji«, *IB Revija*, št. 1/2017, str. 12.

⁶ Pri določanju višine minimalne plače je torej zanemarljiv napotek iz Konvencije Mednarodne organizacije dela št. 131 – O določanju minimalne plače, ki pravi, da je treba poleg potreb delavcev (življenjskih stroškov) upoštevati tudi relativno življenjsko raven drugih socialnih skupin, zlasti zaposlenih s povprečnimi in nadpovprečnimi plačami ter oseb z visokimi dohodki od kapitala in premoženja. Raziskave kažejo, da »v porazdelitvi neto ekvivalentnega dohodka Slovenija čedalje bolj sledi svetovnim trendom. Delež dohodkov v nižjem razredu se hitro znižuje [...], povečuje pa se delež v visokem razredu«. Ana Murn: nav. d., str. 10.

⁷ Kazalniki dohodka, revščine in socialne izključenosti, Slovenija 2017, Statistični urad RS, dostopna na: <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/7464>

znesku pomeni vrednost košarice minimalnih življenjskih potrebščin, kakršna izhaja iz raziskave Inštituta za ekonomska raziskovanja pri Ekonomski fakulteti.« Raziskava "Minimalni življenjski stroški",⁸ ki jo je leta 2009 za Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve opravil ta inštitut, kaže, da so minimalni življenjski stroški za samsko osebo, upoštevajoč izdatke 40 % nekmečkih gospodinjstev z dna dohodkovne porazdelitve, znašali 606,32 EUR. Minimalna plača, določena leta 2010 je tako za dobrih 7 % oziroma za 44,25 EUR zaostala za tako izračunanim pragom absolutne revščine. V raziskavi je bil ocenjen tudi alternativni prag absolutne revščine (varianta 2), ki je upošteval izdatke 20 % nekmečkih gospodinjstev z dna dohodkovne porazdelitve.

Tabela 2: Izračun minimalnih življenjskih stroškov

	Varianta 1	Varianta 2	Varianta 3
	40% gospodinjstev, vse življenjske potrebščine	20% gospodinjstev, vse življenjske potrebščine	20% gospodinjstev, izbrane življenjske potrebščine
Delež izdatkov za hrano in brezalkoholne pijače v izdatkih za življenjske potrebščine	19,74%	21,27%	31,03%
Recipročna vrednost tega deleža	5,07	4,70	3,22
Minimalni življenjski stroški	606,32 EUR	562,07 EUR	385,08 EUR

Opomba: Z recipročno vrednostjo deleža izdatkov za hrano in brezalkoholne pijače v izdatkih za življenjske potrebščine množimo vrednost prehrabene košarice za moškega, starega 19-65 let, ki je 119,59 EUR.

Slika 1 – raziskava Inštituta za ekonomske raziskave, ki jo je financiralo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, "Minimalni življenjski stroški" iz leta 2009, str 11.

Na ta način je omenjeni inštitut leta 2009 po naročilu MDDSZ naredil izračun minimalnih življenjskih stroškov, ki je pokazal, da znašajo minimalni življenjski stroški odrasle osebe 562,07 EUR mesečno. Avtorica raziskave dr. Nada Stropnik je zato predlagala, naj se prebivalec, ki nimajo drugih dohodkov, izplačuje trajna denarna socialna pomoč v višini 562,07 EUR, kar se ni nikoli realiziralo. Namesto tega je Pahorjeva koalicija sprejela Zakon o minimalni plači, s katero je delavcu za poln delovni čas zagotovila le plačilo, ki naj bi ga država sicer zagotavljala prebivalec, ki ne morejo (več) delati, in ki krije zgolj minimalne življenjske stroške samske osebe.

Tako smo leta 2010 namesto minimalnega dohodka v višini praga absolutne revščine dobili minimalno plačo, ki na ta prag postavlja tiste, ki delajo v obsegu polnega delovnega časa. Raziskava IER, opravljena leta 2017, ugotavlja, da ocenjeni minimalni

⁸ http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti_pdf/240709-tk-min_zivlj_stroski.pdf – Tega izračuna ne smemo zamenjevati s košarico življenjskih potrebščin, s katero SURS meri inflacijo in ki se uporablja za redno usklajevanje minimalnih plač. SURS-ova košarica je grob statistični približek, ki ne odraža dejanskih potreb prebivalcev naše družbe.

življenjski stroški v letu 2016 - na podlagi strukture izdatkov v letu 2015 in po cenah v letu 2016 ter na podlagi izdatkov 20 % nekmečkih gospodinjstev z dna dohodkovne porazdelitve - znašajo 613,41 EUR mesečno. Trenutna minimalna plača tako v neto znesku samo za 25 evrov presega višino minimalnih življenjskih stroškov, ocenjenih na podlagi podatkov iz leta 2015 in 2016 ter izračunanih z bolj konzervativno metodo ugotavljanja praga absolutne revščine po t.i. alternativni varianti 2.⁹

Kot rečeno, težava ni le v tem, da je minimalna plača prenizka, da bi zagotovila dostojno življenje delavca. Prenizko predpisana minimalna plača dopušča delovanje podjetij, ki ne dosegajo družbeno potrebne ravni produktivnosti, kar je ena glavnih makroekonomskih ovir za prihodnji razvoj družbe in gospodarstva. Te trditve ni težko dokazati. Jasno je namreč, da minimalna plača komaj zadošča za preživljanje samske osebe, medtem ko družina z minimalnimi plačami brez družinskih prejemkov ne bi mogla preživljati otrok. To je še posebej očitno pri samohranilskih družinah, pri katerih je zato tveganje revščine največje. Po zadnjih podatkih za leto 2017 je kar 30 % oseb, ki živijo v enostarševskih gospodinjstvih, živel pod pragom tveganja revščine, kar je skoraj 5 odstotnih točk več kot leto prej. Podobno velja za osebe, ki živijo v enočlanskih gospodinjstvih, saj jih kar 37,1 % jih živi pod pragom tveganja revščine.¹⁰ Država s predpisovanjem prenizke minimalne plače dopušča podjetjem, da stroške reprodukcije delovne sile (delavca in njegove družine) v veliki meri prenašajo na družbo kot celoto preko sistema družinskih prejemkov.¹¹

Dober pokazatelj tega je tudi dejstvo, da se prispevki za socialno varnost ne odmerjajo od minimalne plače, ampak od računovodske osnove, ki je višja od minimalne plače. Razkorak med prispevki, ki bi se izplačali od minimalne plače, in prispevki, ki jih delodajalci dejansko plačujejo, se povečuje. Letos je minimalna prispevna osnova 54 odstotkov povprečne plače,¹² naslednje leto bo narasla na 56 odstotkov, leta 2021 pa

⁹ "Na podlagi izračunanih minimalnih življenjskih stroškov sodimo, da bo treba spremeniti sedanjo višino minimalnega dohodka. Če bi v celoti sledili metodologiji, uporabljeni leta 1998, bi osnovni znesek minimalnega dohodka po novih izračunih in po cenah v aprilu 2009 znašal 606,32 evrov, veljavni pa je 221,70 evrov (varianta 1). To bi pomenilo 273,5% povečanje glede na veljavni znesek, kar je že na prvi pogled težko uresničljivo. Ob alternativnem upoštevanju deleža izdatkov za hrano in brezalkoholne pijače v izdatkih 20% nekmečkih gospodinjstev z dna dohodkovne porazdelitve (varianta 2) bi se osnovni znesek minimalnega dohodka povečal za 253,5% (z 221,70 EUR na 562,07 EUR)." Gl.: Minimalni življenjski stroški, IER Ljubljana, junij 2009, str. 13

¹⁰ Kazalniki dohodka, revščine in socialne izključenosti, Slovenija 2017, Statistični urad RS, dostopna na: <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/7464>

¹¹ Leta 2016 je bilo za družinske prejemke in nadomestila porabljenih skoraj 561 mio EUR.

¹² "Najnižja osnova za obračun prispevkov za socialno varnost za osebe v delovnem razmerju, za izplačila od 1. 1. 2018 do 28. 2. 2018, znaša 855,72 eur (54 % povprečne letne plače zaposlenih v RS, preračunane na mesec, ki za leto 2016 znaša 1.584,66 eur). Za izplačila od 1. 3. 2018 dalje bo najnižja osnova za obračun prispevkov za osebe v delovnem razmerju določena v višini 54 % povprečne letne plače zaposlenih v RS za leto 2017, preračunane na

na 60 odstotkov. Minimalna osnova za plačilo prispevkov trenutno znaša 878,55 EUR. To pomeni, da je razlika med bruto minimalno plačo (842,79 EUR) in osnovo za prispevke kar 35,81 EUR (v letu 2017 je bila razlika 19,06 EUR, v letu 2016 19,02 EUR, v letu 2015 pa 10,2 EUR), v naslednjih letih pa bi se razlika ob nadaljevanju stagnacije oziroma minimalne rasti minimalne plače še povečala. S 1. januarjem bo minimalna prispevna osnova znašala 911,1 EUR, kar ob nespremenjeni višini minimalne plače pomeni, da se bo razlika povečala na 68,31 EUR oziroma se bo praktično podvojila. Minimalni prispevki na (minimalno) plačo po ZPIZ-2 in ZPIZ-2A, torej upoštevajoč najnižjo osnovo za obračun prispevkov, trenutno znašajo 335,61 EUR ali 39,8 % plače. Če bi se prispevki obračunavali od bruto minimalne plače pa bi znašali 321,95 EUR ali 38,2 % plače. Upoštevajoč minimalno osnovo za obračun prispevkov, ki bo veljala 1. januarja 2019, bodo minimalni prispevki znašali 348,04 EUR ali kar 41,3 % plače. Kot prikazano, zakonodaja dopušča, da so minimalne plače v deležu prispevkov bolj obremenjene kot tiste plače, ki so enake in višje od osnove za obračun prispevkov. To pomeni, da je minimalna plača določena na način, ki sama na sebi ne zagotavlja niti normalnega financiranja, delovanja in razvoja socialne države.

Kljub temu, da se prispevki plačujejo od osnove, ki je vedno višja od minimalne plače, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (ZPIZ) ne more izplačati pokojnin z lastnimi prihodki. Odvisen je od transferjev iz državnega proračuna, ki bo v letu 2018 znašali 1,3 milijarde EUR.¹³ Tudi prihodki Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) so bistveno manjši od družbenih potreb, kar se kaže v tem, da prebivalstvo vedno večji del stroškov zdravljenja plačuje iz lastnega žepa oziroma preko komercialnih zavarovanj (zlasti dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja).¹⁴ Nizke (minimalne) plače naposled pomenijo tudi nižje prihodke od dohodnine, s katerimi država in občine vzdržujejo zdravstvene ustanove, vrtce, šole in drugo infrastrukturo.¹⁵

mesec (znesek bo znan po objavi povprečne letne plače zaposlenih v RS za leto 2017).", Vir: Finančna uprava Republike Slovenije, http://www.fu.gov.si/davki_in_druge_dajatve/podrocja/prispevki_za_socialno_varnost/novica/naj_nizja_osnova_za_obraacun_prispevkov_za_socialno_varnost_za_osebe_v_delovnem_razmerju_7393/

¹³ Poleg tega so pokojnine zelo nizke: 26,7 % prejemnikov starostne pokojnine prejema pokojnino, ki je nižja od 500 EUR, pri čemer so izključeni prejemniki delnih in vdovskih pokojnin. Gl. ZPIZ, *Statistični pregled, leto 2016*, str. 8, <http://www.zpiz.si/cms/?id=2&inf=960>.

¹⁴ Slovenija ima najvišji delež komercialnih zavarovanj za zdravstvene storitve glede na zdravstvene izdatke v EU, 15 % vseh izdatkov za zdravje. Na drugem mestu je Francija s 14 %, pri čemer pa Francozi iz žepa krijejo le 7 % stroškov zdravstvenih storitev, Slovenci pa kar 13 %. Gl. »Izračun: kakšne so in bodo obremenitve vaše plače za zdravstvo«, *Finance*, 4. 10. 2017, vir OECD, *Health at Glance*.

¹⁵ Posledice prenizkih prilivov pokojninsko in zdravstveno blagajno potrjuje tudi primerjava z državami kot je Avstrija. Avstrija ima dvakrat višji BDP na prebivalca. Od tega BDP z davki in prispevki zbere bistveno višji delež (43,8 %) kot Slovenija (36,8 %), zato lahko za socialno in

Oblast torej s politiko nizkih (minimalnih) plač omogoča delovanje podjetij, ki niso sposobna zagotavljati niti dostojnega življenja delavcem niti javnofinančnih prihodkov za delovanje socialne države. Menedžment in lastniki teh podjetij si dobičke namesto z boljšo organizacijo delovnih procesov in vlaganji v boljšo tehnologijo in izobraževanje delavcev zagotavljajo z izplačevanjem nizkih plač.¹⁶ Posledica tega je množično odhajanje prebivalcev Slovenije na delo v sosednje države, kjer za enako delo prejemajo tudi do dvakrat višje plače, kar dokazuje, da šibek člen našega gospodarstva niso delavci, ampak nesposoben menedžment in neoliberalna ekonomska politika.

Prepričani smo, da bo minimalna plača opravljala svojo socialno in razvojno funkcijo le, če bo znatno višja od praga absolutne in relativne revščine, torej vsaj 20 % višja kot je zadnja ocena minimalnih življenjskih stroškov. Zato predlagamo:

(1) Dvig minimalne plače v dveh postopnih in sorazmernih dvigih na 700 evrov neto do leta 2020;

(2) leta 2021 uvedbo formule za izračun minimalne plače, ki bo zagotavljala, da minimalna plače ne bo zdrsnila pod 120 % zadnje ocene minimalnih življenjskih stroškov;

(3) diskrecijsko pravico vlade, da minimalno plačo v ugodnih gospodarskih okoliščinah dvigne znatno nad tako določen zakonski minimum.

Minimalna plača se je zaradi pritiska sindikatov nazadnje znatneje povečala med letoma 2010 in 2012. Če je bilo to izvedljivo v času najhujše gospodarske krize po 2. svetovni vojni, je toliko bolj upravičeno v času visoke in stabilne gospodarske rasti.¹⁷

zdravstveno varstvo nameni bistveno več javnih sredstev kot Slovenija, čeprav socialne potrebe naših prebivalcev zagotovo niso manjše od potreb Avstrijcev. Leta 2015 je Avstrija za socialno zaščito namenila 21,7 % BDP, Slovenija le 17,4 % BDP, za zdravje pa Avstrija 8 % BDP in Slovenija le 6,7 % BDP.

GI. https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/taxation_trends_report_2017.pdf in http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Government_expenditure_by_function_%E2%80%93_COFOG

¹⁶ Celo neoliberalni think-tank OECD v pregledu za leto 2017 Sloveniji kot eno od treh prioritiet za dvig dohodkov predlaga vlaganja v usposobljenost delavcev. <http://www.oecd.org/eeco/surveys/economic-survey-slovenia.htm>

¹⁷ Za primerjavo: stopnja anketne brezposelnosti je v času krize narasla iz 4,4 % leta 2008 na 10,1 % leta 2013. Od takrat stopnja brezposelnosti pada in bo napovedi UMAR-ja leta 2019 znašala 7,2 %. Leta 2010 je BDP sicer realno zrasel za 1,2 %, a je pred tem leta 2009 upadel za 7,8 %, v letih 2012 in 2013 pa še za 2,7 % oz. 1,1 %, medtem ko naj bi v letih 2018 in 2019 pa še za 5,1 % oz. za 3,8 %. Leta 2010 je imela Slovenija na tekočem računu plačilne bilance 43 mio EUR primanjkljaja, letos bo imela po napovedih 2 milijardi EUR presežka, ki naj bi v letu 2019 narasel na 2,3 milijarde EUR.

Iz definicije minimalne plače še vedno niso izločeni vsi dodatki, zlasti ne dodatki za delovno dobo in neugodne pogoje dela

Do sprejema Zakona o dopolnitvi Zakona o minimalni plači (ZMinP-A) jeseni 2015 so se v zakonsko določeno minimalno plačo vštevali vsi dodatki, del plače za delovno uspešnost in plačilo za poslovno uspešnost, ki jih določa Zakon o delovnih razmerjih, razen dodatka za nadurno delo. Tedaj je državni zbor na predlog sindikalnih central sprejel ZMinP-A, s čimer so se iz zneska minimalne plače izločili dodatek za nočno delo, dodatek za delo v nedeljo ter dodatek za delo na praznike in dela proste dneve. S tem je državni zbor odpravil del razlogov za neenakopravno in nepravično obravnavo delavcev, katerih osnovne plače so nižje od minimalne plače.

Še vedno pa se v znesek minimalne plače vštevajo drugi dodatki, in sicer:

- Dodatki za posebne pogoje dela, ki izhajajo iz posebnih obremenitev pri delu, neugodnih vplivov okolja in nevarnosti pri delu, se določijo v kolektivnih pogodbah (127. člen ZDR-1).¹⁸ Ker ti posebni pogoji dela niso upoštevani pri vrednotenju zahtevnosti dela, se ne upoštevajo pri določitvi osnovne plače, ampak kot dodatki. Ker so osnovne plače v nižjih tarifnih razredih v večini kolektivnih pogodb nižje od minimalne plače, se s temi dodatki krije razlika med osnovno in minimalno plačo. Delavci z nizkimi plačami torej prejmejo enako plačilo za delo v težjih pogojih, kot če bi delali v običajnih pogojih dela. V nasprotju z delavci, katerih osnovna plača je enaka ali višja od minimalne, za delo v posebnih pogojih dela ne prejmejo nobenega nadomestila.¹⁹

- Plačilo za delovno uspešnost, ki se izplača upoštevaje gospodarnost, kvaliteto in obseg opravljanja dela, za katerega je delavec sklenil pogodbo o zaposlitvi (127. člen ZDR-1). Pri delavcih z osnovno plačo, ki je nižja od minimalne plače, se s plačilom delovne uspešnosti pokriva razlika med osnovno in minimalno plačo. Ti delavci so torej plačani enako, ne glede na to, ali delo opravljajo dobro ali slabo, medtem ko so delavci, katerih osnovna plača je enaka ali višja od minimalne, za vestno in marljivo delo dodatno nagrajeni.

¹⁸ Za pregled dodatkov v javnem sektorju prim. Odgovor MF in MJU na poslansko vprašanje Luke Meseca št. 001-2/2015/ in 001-333/2015/3 z dne 16. 9. 2015. Gre na primer za dodatke za neposredno delo z osebami z duševno in telesno motnjo, dodatek za delo na višini, za delo v neenakomerno razporejenem delovnem času, za izmensko delo itn.

¹⁹ Ustavno načelo enakosti je torej kršeno na oba načina: delavci, ki so v enakem položaju (delajo v težjih pogojih dela), so obravnavani različno (če imajo osnovno plačo višjo od minimalne, dodatek vpliva na skupno višino, sicer pa ne). Delavci, ki delajo v drugačnih, težjih pogojih, pa dobijo enako plačilo, kot če bi delali v običajnih pogojih.

- Dodatek za delovno dobo, ki se prav tako določi v kolektivnih pogodbah za dejavnost (129. člen ZDR-1 za javne uslužbenke pa tudi 23. člen Zakona o sistemu plač v javnem sektorju). Pri delavcu, ki ima osnovno plačo nižjo od minimalne, se s tem dodatkom pokriva razlika med osnovno in minimalno plačo, namesto da bi se mu – tako kot vsem ostalim delavcem – z leti plača povečevala.

Vse opisane anomalije so nepravilne. Veljavna ureditev delavcev z najnižjimi plačami ne nagrajuje za zavzetost pri delu in jim odreka nadomestila za delo v posebnih pogojih. Z izločitvijo vseh dodatkov iz minimalne plače bi dosegli, da bi se vsi dodatki dejansko izplačali kot dodatki na minimalno plačo in ne kot doplačilo razlike do minimalne plače. S tem bi izboljšali dohodke najslabše plačanih delavcev, povečali javne prihodke in spodbudili rast produktivnosti v zasebnem in javnem sektorju.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE ZAKONA

2.1 Cilji

Predlagana novela zasleduje naslednje cilje:

- povišanje minimalne plače, tako da bo omogočala dostojno življenje delavcem, ki jo prejemajo, in njihovim družinam;
- uvedba socialne varovalke (formule) za določitev minimalne plače, zato da minimalna plača v bodoče niti v kriznih časih ne bi več padla pod prag absolutne revščine temveč bo zagotavljala dostojno življenje delavcev.
- izločitev vseh preostalih dodatkov (za delovno dobo in za težje pogoje dela) ter dela plače za delovno uspešnost in plačilo za poslovno uspešnost iz definicije minimalne plače, tako da bodo tudi delavci, katerih osnovne plače so nižje od minimalne plače, dodatno plačani za delo v težjih pogojih dela, oziroma za trajanje delovne dobe in dejansko nagrajeni za uspešno delo.

2.2 Načela

Zakon zasleduje načeli socialne pravičnosti in enakopravne obravnave delavcev.

2.3 Poglavitne rešitve:

Da bi dosegli navedene cilje, predlagamo naslednje rešitve:

- Povišanje minimalne plače na način, da bo do leta 2020 v dveh enakomernih dvigih 1. 1. 2019 in 1. 1. 2020 dosegla 700 EUR v neto znesku. Za delo opravljeno od 1. januarja 2019 do 31. decembra 2019 predlagamo povišanje minimalne plače na 886,63 EUR (667,11 EUR neto). Za delo opravljeno od 1. januarja 2020 do 31. decembra 2020 pa predlagamo povišanje minimalne plače na 940,58 EUR (699,93 EUR neto);
- z letom 2021 uvedbo varovalke (formule), ki določa, da mora biti minimalna plača določena tako, da je njen neto znesek za 20 odstotkov višji od minimalnih življenjskih stroškov;²⁰
- izločitev vseh preostalih dodatkov ter dela plače za delovno uspešnost in plačilo za poslovno uspešnost iz minimalne plače s 1. 1. 2019. S tem se z dodatki za delovno dobo in težje pogoje dela ne bo več smela pokrivati razlika med osnovno in minimalno plačo, ampak se bodo ti dodatki izplačevali k minimalni plači. Prav tako bodo delavci, katerih osnovne plače so nižje od minimalne plače dejansko nagrajeni za delovno in poslovno uspešnost.

Tako se bodo povečale osnovne plače vseh prejemnikov minimalne plače, zlasti pa tistih, ki imajo osnovno plačo, nižjo od minimalne, kar bo še posebej koristilo starejšim delavcem in delavcem, ki delajo v težjih pogojih. Pričakujemo lahko tudi, da se bo zaradi občutnega dviga minimalne plače povečal tudi pritisk na dvig ostalih plač, kar bo pozitivno vplivalo na vse zaposlene v Sloveniji in povečalo tudi prihodke socialnih blagajn in državnega proračuna.

²⁰ Prim. sklep odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide državnega zbora, sprejet 27. junija 2017, s katerim je odbor predlagal vladi, naj izdela novo formulo za izračun minimalne plače. Izhodišče naj bi bilo, da »neto znesek minimalne plače ne more biti nižji od višine minimalnih življenjskih stroškov (povišanih za letno rast minimalnih življenjskih stroškov), kot se ugotavljajo v povezavi z 8. členom Zakona o socialnovarstvenih prejemkih«. Naš predlog se od tega izhodišča razlikuje le v tem, da mora biti neto minimalna plača vselej vsaj 20 % višja od minimalnih življenjskih stroškov. Prepričani smo namreč, da mora država dohodek, ki krije minimalne življenjske stroške, zagotoviti vsem prebivalcem, tudi tistim, ki niso (več) zmožni dela (upokojencem, invalidom, trajno brezposelnim), medtem ko mora delavec za delo v polnem delovnem času prejeti plačo, ki krije več kot le minimalne življenjske stroške.

3. PRILAGOJENOST UREDITVE PRAVU EU IN PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH

3.1 Prilagojenost ureditve pravnemu redu Evropske unije

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

3.2 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Možnosti urejanja minimalne plače lahko razdelimo na dva vidika: ali jo določi država ali pa je določena v kolektivnih dogovorih. Minimalno plačo ima z zakonom urejeno 22 držav članic EU.²¹ V večini držav so minimalne plače pravica za vse delavce, ob čemer so ponekod za različne starostne skupine, na primer mlajše od 18 ali 23 let, določeni nižji zneski (na primer Nizozemska). V nekaterih državah se minimalna plača povečuje s pridobljenimi kvalifikacijami oz. izkušnjami prejemnika (na primer Luksemburg). Minimalne plače so v večini držav določene v mesečnih zneskih, v nekaterih pa tudi v urnih postavkah (na primer Nemčija). Višina minimalne plače se med državami članicami EU močno razlikuje in znaša od 260 evrov v Bolgariji do 1.999 evrov v Luksemburgu.

Tudi definicija minimalne plače se med državami razlikuje, v nekaterih zakonih je izrecno napisano, kaj se števa v minimalno plačo in kaj ne. Številne države zahtevajo obračunavanje dodatkov poleg minimalne plače. Drugje le to urejajo podzakonski predpisi ali pa je mogoče o tem soditi iz drugih dokumentov, ki urejajo plače, kot na primer iz kolektivnih pogodb ali pravne prakse.

Primer ureditve minimalne plače v nekaterih državah:

Nizozemska: Minimalna plača je določena z zakonom od leta 1969 in sicer za delavce starejše od 23 let, za mlajše vse do starosti nad 15 let pa so določeni nižji zneski v odstotkih od minimalne plače. Minimalna plača se usklajuje dvakrat letno, znesek določi vlada. Trenutno znaša minimalna plača 1.594 EUR. V minimalno plačo se števa del dodatkov, številni pa so izločeni: plačilo za nadurno delo, delovno in poslovno uspešnost ter 13. plača.

²¹ <https://www.eurofound.europa.eu/observatories/eurwork/articles/statutory-minimum-wages-in-the-eu-2017>

Luksemburg: Minimalna plača je določena z zakonom od leta 1973, velja za vse zaposlene nad 18 let. Delavec, ki prejema minimalno plačo, je na podlagi dokazila o višji kvalifikaciji upravičen do 20 % višje plače. Če takega dokazila ni mogoče dobiti, je za povečanje minimalne plače za 20 % potrebno pridobiti šest oziroma deset let delovnih izkušenj. Indeksacija z rastjo cen je avtomatična, ustreznost zneska pa se preverja dvakrat letno. Znesek je trenutno določen pri 1.999 EUR.

Francija: Minimalna plača je bila v Franciji uvedena leta 1970. Velja za vse sektorje, in za zaposlene, starejše od 18 let. Od januarja 2017 znaša 1.498 EUR in predstavlja mesečno bruto plačo, iz katere so izvzeta povračila stroškov, nadomestil, nadurno delo, dodatek za delovno dobo, skrbnost, bonusi in udeležba na dobičku.

Nemčija: S prvim januarjem 2015 je uvedla minimalno urno plačilo, ki je ob uvedbi znašalo 8,50 evra na uro. Trenutno znaša 8,84 EUR na uro. V minimalno plačo se ne všttevajo dodatki, ki niso del običajnih, pogodbeno dogovorjenih, obveznosti (na priemr delo ob nedeljah in praznikih, delo v posebnih oziroma zahtevnih delovnih pogojih, dodatek za delovno uspešnost oziroma večjo kvaliteto dela).

Pravica zaposlenih do »ustreznega« plačila za opravljeno delo je opredeljena tudi v številnih **mednarodnih dokumentih**, zlasti v:

1. MEDNARODNEM PAKTU O EKONOMSKIH, SOCIALNIH IN KULTURNIH PRAVICAH (Generalna skupščina OZN, december 1966, v veljavi od januarja 1967, za Slovenijo velja od 6. oktobra 1992) določa, da države članice tega pakta priznavajo vsakemu pravico do pravičnih in ugodnih delovnih pogojev, ki zagotavljajo plačilo, s katero sta vsem delavcem zagotovljena vsaj dostojno življenje zanje in njihove družine, v skladu z določbami tega pakta.

2. EVROPSKI SOCIALNI LISTINI (Svet Evrope, Torino 1961) na področju plačila za delo določa: »Vsakdo mora imeti možnost, da se preživlja z delom, ki ga je svobodno sprejel (1. točka). Vsi delavci imajo pravico do pravičnega plačila, ki zadošča njim in njihovim družinam za dostojno življenje (4. točka)«.

3. KONVENCIJI št. 131 – O določanju minimalne plače (Mednarodna organizacija dela, april 1972, SFR Jugoslavija ratificirala decembra 1972) določa, da: »morajo imeti minimalne plače zakonsko moč, da jih ni mogoče zniževati, osebe, ki to načelo kršijo, pa morajo biti kaznovane.« Pri določanju zajamčene oziroma minimalne plače je treba v skladu s to konvencijo

upoštevati »potrebe delavcev in njihovih družin, upošteva je splošno raven plač v državi, življenjske stroške, prejemke iz naslova socialnega varstva in relativno življenjsko raven drugih socialnih skupin, ekonomske faktorje, vključujoč zahteve gospodarskega razvoja, raven produktivnosti in željo po vzdrževanju čim višje stopnje zaposlenosti«.

Načini določanja višine minimalnih plač se med državami precej razlikujejo, čeprav so te razlike manj opazne kot pa razlike v višini minimalnih plač med »starimi« in »novimi« članicami EU. Znesek je običajno postavljen nad pragom tveganja revščine oziroma eksistenčnim minimumom (minimalnimi življenjskimi stroški). V odvisnosti od gospodarskega oziroma ekonomskega položaja v državi in splošne ravni plač oziroma družbenega standarda pa je lahko tudi precej višji.

Iz podzakonskih aktov oziroma drugih dokumentov izhaja, da sta bila za določanje minimalne plače v evropskih državah najpogosteje uporabljena načina:

1. opredelitev določenega obsega minimalnih dobrin in najnujnejših storitev, ki naj bi jih pokrila minimalna plača in
2. določitev minimalne plače v odstotku od povprečne plače.

Ne glede na to, da minimalna plača ni vedno zakonsko vezana na povprečne plače, se za mednarodne primerjave o višini minimalnih plač upošteva kriterij povprečne plače zaposlenih v industriji ali celo zaposlenih moških v industriji ali predelovalni dejavnosti.

4. OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Sprememba zakona ne bo imela negativnih posledic za državni proračun ali druga javnofinančna sredstva. Kot v svoji analizi ugotavlja Fiskalni svet, bo neto učinek dviga minimalne plače na javne finance pozitiven.²²

5. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

Sprejem zakona ne bo imel drugih posledic.

²² Glej Oceno javnofinančnih in makroekonomskih posledic Koalicijskega sporazuma o sodelovanju v Vladi RS za mandatno obdobje 2018–2022, str. 14.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o minimalni plači (Uradni list RS, št. 13/10 in 92/15) se tretji odstavek 2. člena spremeni tako, da se glasi:

»(3) Dodatki, določeni z zakoni in drugimi predpisi ter s kolektivnimi pogodbami, del plače za delovno uspešnost in plačilo za poslovno uspešnost se ne vštevajo v minimalno plačo.«

2. člen

3. člen se spremeni tako, da se glasi:

»3. člen

(določitev minimalne plače)

(1) Minimalna plača se določi kot seštevek zneska minimalnih življenjskih stroškov, povišanih za dvajset odstotkov ter zneska davkov in obveznih prispevkov za socialno varnost za delavca, ki v tekočem davčnem letu ne uveljavlja olajšav za vzdrževane družinske člane skladno z zakonom, ki ureja dohodnino, in ki razen minimalne plače in zakonsko predpisanega regresa nima drugih obdavčljivih dohodkov, ki bi vplivali na višino splošne olajšave

(2) Upošteva rast cen življenjskih potrebščin, gibanje plač, gospodarske razmere oziroma gospodarsko rast in gibanje zaposlenosti se lahko minimalna plača določi v znesku, ki je višji od zneska iz prvega odstavka tega člena.«

3. člen

4. člen se črta.

4. člen

V 6. členu se doda nov prvi odstavek, ki se glasi:

»(1) Znesek minimalne plače v skladu s prvim odstavkom 3. člena določi ministrica oziroma minister, pristojen za delo in ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije najkasneje v roku treh mesecev po spremembi zneska minimalnih življenjskih stroškov, določenega z zakonom, ki ureja socialnovarstvene prejemke.«.

V dosedanjem prvem odstavku, ki postane drugi odstavek se besedilo »3. in 5.« nadomesti z besedilom »drugim odstavkom 3. člena in 5.«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

5. člen

Minimalna plača se začne obračunavati v skladu s tretjim odstavkom 2. člena zakona za plačilo dela, opravljenega od 1. januarja 2019.

Minimalna plača znaša:

- za plačilo dela, opravljenega od 1. januarja 2019 do 31. decembra 2019, 886,63 evrov,
- za plačilo dela, opravljenega od 1. januarja 2020 do 31. decembra 2020, 940,58 evrov,
- za plačilo dela, opravljenega od 1. januarja 2021, kot določa 3. člen zakona.

Do uveljavitve tega zakona se uporabljajo določbe Zakona o minimalni plači (Uradni list RS, št. 13/10 in 92/15).

6. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

S spremembo tretjega odstavka 2. člena Zakona o minimalni plači se določa, da se v minimalno plačo ne vštevajo dodatki, določeni z zakoni in drugimi predpisi ter s kolektivnimi pogodbami, del plače za delovno uspešnost in plačilo za poslovno uspešnost. To pomeni, da se iz minimalne plače izločajo vsi dodatki. Veljavni zakon kot dodatke, ki se ne vštevajo v minimalno plačo, določa le dodatek za nočno delo, dodatek za delo v nedeljo ter dodatek za delo na praznike in dela proste dneve po zakonu, med tem ko se drugi dodatki (na primer dodatek na delovno dobo, dodatek za težje pogoje dela ...), del plače za delovno uspešnost in plačilo za poslovno uspešnost vanjo vštevajo. S spremembo tretjega odstavka se prepoved vštevanja v minimalno plačo določa za vse dodatke, ki so določeni z zakonom ali kolektivno pogodbo, del plače za delovno uspešnost in plačilo za poslovno uspešnost.

K 2. členu

S členom se določa, da mora biti minimalna plača določena kot seštevek zneska minimalnih življenjskih stroškov, povišanih za dvajset odstotkov in zneska davkov ter obveznih prispevkov za socialno varnost za delavca, ki v tekočem davčnem letu ne uveljavlja olajšav za vzdrževane družinske člane skladno z zakonom, ki ureja dohodnino, in ki razen minimalne plače ter zakonsko predpisanega regresa nima drugih obdavčljivih dohodkov, ki bi vplivali na višino splošne olajšave. S predlagano spremembo se torej zagotavlja, da noben delavec, ki dela polni delovni čas, za svoje delo ne prejme plačila, ki ni vsaj 20 % višje od izračunanih minimalnih življenjskih stroškov.

Minimalni življenjski stroški se na podlagi drugega odstavka 8. člena Zakona o socialno varstvenih prejemkih ugotovijo najmanj vsakih pet let. Določba torej pomeni, da mora biti zgoraj določen seštevek kot minimalna plača za delo, opravljeno od 1. januarja tekočega leta, vsaj 20 % višji od minimalnih življenjskih stroškov, kot so bili ugotovljeni do izteka roka za redno usklajitev v 5. členu veljavnega Zakona o minimalni plači (tj. do 31. januarja tekočega leta). Za ponazoritev: zadnji uradni izračun minimalnih življenjskih stroškov je pokazal, da minimalni življenjski stroški za samsko osebo znašajo 613,41 EUR na mesec. Neto minimalna plača bi morala tako znašati vsaj 736,09 EUR. Ker mora biti plača določena v bruto znesku, se minimalna plača s to določbo določa kot seštevek zneska minimalnih življenjskih stroškov, povišanega za 20 % in davkov in obveznih prispevkov, kot jih določa področna zakonodaja (Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Zakon o zdravstvenem varstvu in

zdravstvenem zavarovanju, Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, Zakon o prispevkih za socialno varnost). Hkrati se določa, da se pri določitvi minimalne plače upošteva primer delavca, ki uveljavlja zgolj splošno olajšavo, ne pa recimo olajšav za vzdrževane družinske člane, in pa, da se pri določitvi uporabi tisti znesek splošne olajšave, do katerega je upravičen zavezanec, ki razen minimalne plače in regresa po zakonu nima drugih dohodkov. Olajšave namreč vplivajo na neto plačo, višina letnega dohodka pa na višino splošne olajšave. Če bi pri določitvi izhajali iz primera delavca z vzdrževanimi družinskimi člani, bi pri enaki bruto plači samski delavec prejel neto plačo, ki bi bila nižja od 700 EUR.

Z drugim odstavkom se omogoča, da se lahko določi tudi višja minimalna plača, upoštevaje rast cen življenjskih potrebščin, gibanje plač, gospodarske razmere oziroma gospodarsko rast in gibanje zaposlenosti.

K 3. členu

Ker se določitev minimalne plače določa povsem na novo in sicer kot formula in ne konkreten znesek, se predlaga črtanje 4. člena zakona. Višina minimalne plače za leto 2019 in 2020 se določa v prehodnih določbah zakona, od leta 2021 dalje pa se bo za določitev zneska minimalne plače uporabljala formula iz spremenjenega prvega odstavka 3. člena zakona.

K 4. členu

S Spremembo 6. člena zakona se natančno določa pristojnost in dolžnost pristojnega ministrstva, da določa znesek minimalne plače v skladu z najnovejšim izračunom minimalnih življenjskih stroškov in v skladu s prvim odstavkom spremenjenega 3. člena. To mora minister pristojen za delo storiti v roku treh mesecev po ugotovitvi zneska minimalnih življenjskih stroškov na podlagi zakona, ki ureja socialnovarstvene prejemke.

S predlaganimi spremembami se hkrati določa, da znesek minimalne plače v skladu z drugim odstavkom 3. člena in 5. členom tega zakona določi ministrica oziroma minister, pristojen za delo, po predhodnem posvetu s socialnimi partnerji in ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije najkasneje do 31. januarja tekočega leta. Določba pomeni, da predlagana nova določitev zneska minimalne plače ne vpliva na njeno vsakoletno redno usklajevanje z rastjo cen življenjskih potrebščin in da ima pristojno ministrstvo hkrati možnost, upoštevaje gibanje plač, gospodarske razmere oziroma gospodarsko rast in gibanje zaposlenosti, minimalno plačo določiti tudi v višjem znesku.

K 5. členu

Člen določa, da se začne minimalna plača obračunavati v skladu s tretjim odstavkom 2. člena zakona za plačilo dela, opravljenega od 1. januarja 2019. To pomeni, da so po 1. 1. 2019 iz minimalne plače izločeni vsi dodatki ter del plače za delovno uspešnost in plačilo za poslovno uspešnost.

Glede višine minimalne plače, se s prehodnimi določbami določa postopen dvig minimalne plače. Določa se, da minimalna plača v letu 2019 znaša 886,63 EUR, v letu 2020 pa 940,58 EUR. S prehodnima zneskoma se zagotavlja dvig neto zneska minimalne plače v dveh enakomernih in postopnih korakih. Od 1. januarja 2021 pa se minimalna plača določi po predlagani formuli, ki zagotavlja, da je znesek minimalne plače vsaj 20 % višji od minimalnih življenjskih stroškov.

K. 6. členu

S členom se določa začetek veljavnosti zakona in sicer petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

2. člen

(opredelitev pravice do minimalne plače)

(1) Delavka oziroma delavec (v nadaljevanju besedila: delavec), ki pri delodajalcu v Republiki Sloveniji dela poln delovni čas, ima pravico do plačila za opravljeno delo najmanj v višini minimalne plače, določene v skladu s tem zakonom.

(2) Minimalna plača je mesečna plača za delo opravljeno v polnem delovnem času.

(3) V minimalno plačo se ne všttevajo:

- dodatek za nočno delo,
- dodatek za delo v nedeljo,
- dodatek za delo na praznike in dela proste dneve po zakonu.

(4) Delavec, ki dela krajši delovni čas, ima pravico do sorazmernega dela minimalne plače.

3. člen

(kazalniki za določanje zneska minimalne plače)

Pri določitvi minimalne plače se upošteva:

- rast cen življenjskih potrebščin,
- gibanje plač,
- gospodarske razmere oziroma gospodarsko rast,
- gibanje zaposlenosti.

4. člen

(višina minimalne plače)

Minimalna plača za delo opravljeno od prvega dne naslednjega meseca po uveljavitvi tega zakona je 734,15 evrov.

6. člen

(pristojnost določanja zneska minimalne plače in način objave)

Znesek minimalne plače v skladu s 3. in 5. členom tega zakona določi ministrica oziroma minister, pristojen za delo, po predhodnem posvetu s socialnimi partnerji in ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije najkasneje do 31. januarja tekočega leta.

IV. PRILOGE

PODPISI POSLANK IN POSLANCEV

Luka Mesec

Violeta Tomić

dr. Franc Trček

Miha Kordiš

Nataša Sukič

Boštjan Koražija

Željko Cigler

Primož Siter

dr. Matej T. Vatovec

Brane Golubović

Lidija Divjak Mirnik

Tina Heferle

Jerca Korče

Aljaž Kovačič

dr. Darij Krajčič

Jože Lenart

Nina Maurovič

Edvard Paulič

Robert Pavšič

Igor Peček

Karla Urh

Andreja Zabret

Matjaž Han

mag. Dejan Židan

Predrag Baković

Samo Bevk

mag. Meira Hot

mag. Marko Koprivc

Soniboj Knežak

mag. Bojana Muršič

Matjaž Nemec

Jani Prednik

dr. Milan Brglez

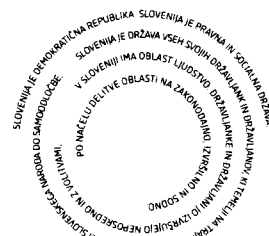
Igor Zorčič

Jani Möderndorfer
Monika Gregorčič
Gregor Perič
Gregor Židan
mag. Branislav Rajić
Janja Sluga
Mateja Udovč
Mojca Žnidarič
Franc Jurša
Ivan Hršak
Jurij Lep
Robert Polnar
Branko Simonovič
Maša Kociper
Vojko Starović
Andrej Šušmelj
Andrej Rajh
Franc Kramar

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR
Poslanska skupina Levica

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana
t: 01 478 96 49, f: 01 478 98 45, e: ps-levica@dz-rs.si, www.dz-rs.si

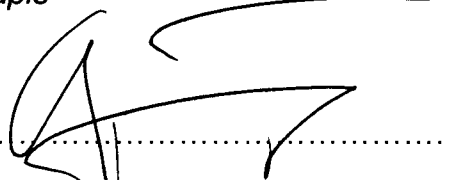

Ime in priimek	Podpis
Luka Mesec	
Violeta Tomić	
Dr. Franc Trček	
Miha Kordiš	
Nataša Sukič	
Boštjan Koražija	
Željko Cigler	
Primož Siter	
Dr. Matej T. Vatovec	

Ime in priimek

Podpis

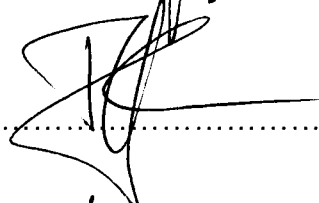
Brane Golubović

Lidija Divjak Mirnik

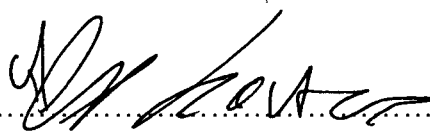
Tina Heferle

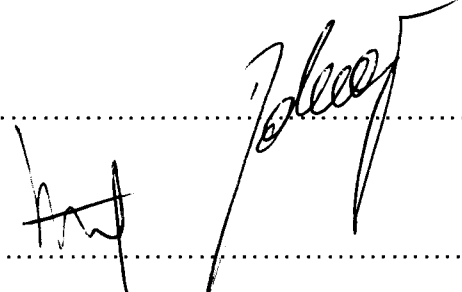
Jerca Korče

Aljaž Kovačič

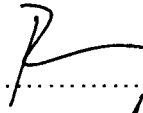
dr. Darij Krajčič

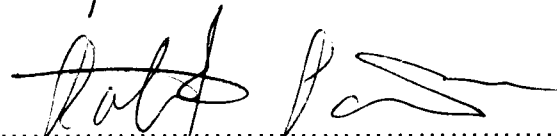
Jože Lenart

Nina Maurovič

Edvard Paulič

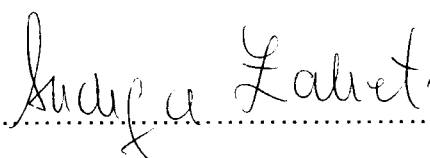
Robert Pavšič

Igor Peček

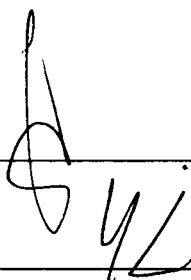
Karla Urh

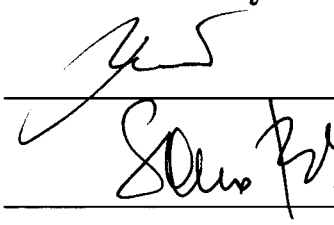
Andreja Zabret

Podpisi poslank in poslancev:

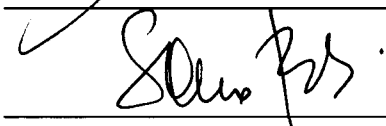
Matjaž HAN

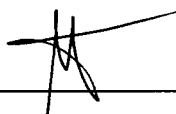
mag. Dejan ŽIDAN

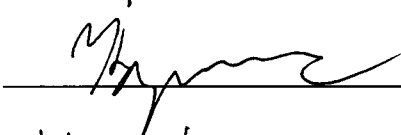
Predrag BAKOVIĆ

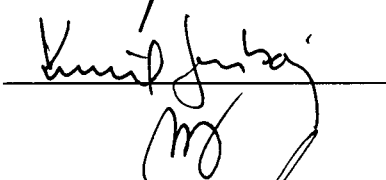
Samo BEVK

mag. Meira HOT

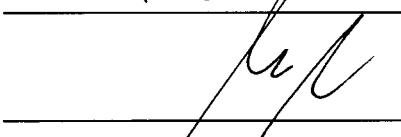
mag. Marko KOPRIVC

Soniboj KNEŽAK

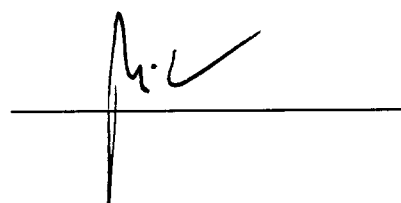
mag. Bojana MURŠIČ

Matjaž NEMEC

Jani PREDNIK

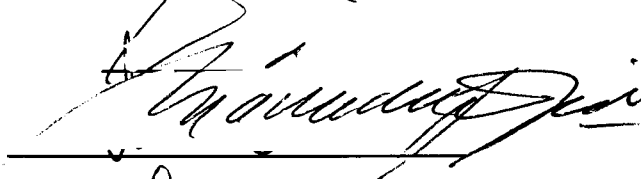
dr. Milan BRGLEZ

Podpisi poslank in poslancev PS SMC

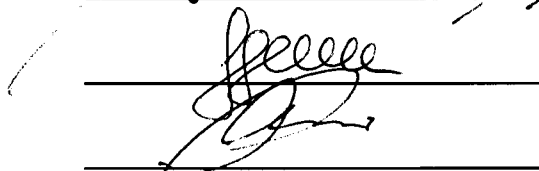
Igor Zorčič

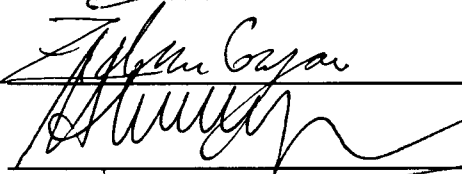
Jani Möderndorfer

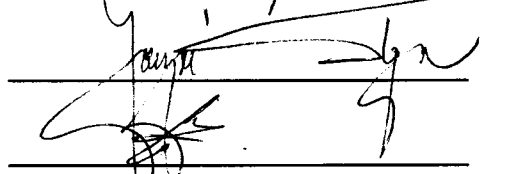
Monika Gregorčič

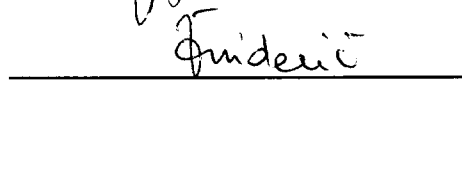
Gregor Perič

Gregor Židan

mag. Branislav Rajić

Janja Sluga

Mateja Udovč

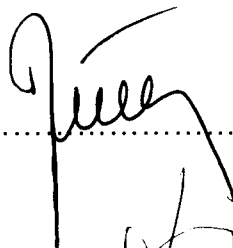
Mojca Žnidarič

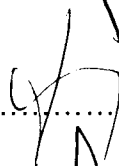
Ime in priimek

Podpis

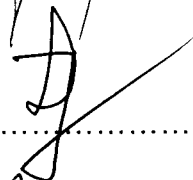
Franc Jurša

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jurša', written on a horizontal dotted line.

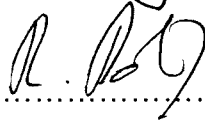
Ivan Hršak

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Hršak', written on a horizontal dotted line.

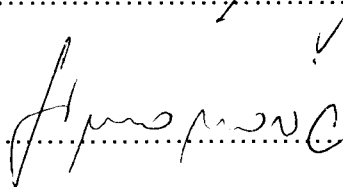
Jurij Lep

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lep', written on a horizontal dotted line.

Robert Polnar

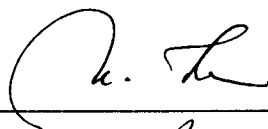
A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Polnar', written on a horizontal dotted line.

Branko Simonovič

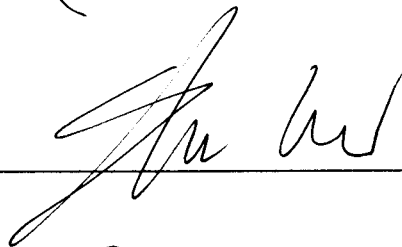
A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Simonovič', written on a horizontal dotted line.

**PODPISI POSLANKE IN POSLANCEV POSLANSKE SKUPINE
STRANKE ALENKE BRATUŠEK**

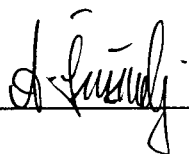
Maša KOCIPER

Vojko STAROVIĆ

Andrej ŠUŠMELJ

Andrej RAJH

Franc KRAMAR

